

Caring Movement 19 oktober 2024
Ochtend-Bijeenkomst Caring Teachers

Kort verslag. (Zie ook de ppt die men nog nastuurt.)

Sander Lourens, Esther Denneman en Willem Dresselhuys (vandaag afwezig) zijn initiatiefnemers van Caring Teachers. Zij stellen zich eerst voor en Sander vertelt e.e.a. over zijn achtergrond (Aeres Hogeschool Dronten) en het onderwijs en onderzoek zoals dat bij Aeres in elkaar steekt. Hij richt zich vooral op onderzoeken en projecten die door onderwijs en bedrijfsleven gezamenlijk worden gedaan.

Esther is maatschappelijk werker geweest en is daarna leerkracht PO geworden en is nu weer maatschappelijk werker. Zij geeft aan dat kinderen verwonderd kunnen zijn door het leven hetgeen haar hoop geeft, maar .... Ze worden gedragen door voorbeeldgedrag van anderen zoals leerkrachten.

Sander vertelt dat niet alleen studenten tijdens hun studie volop bezig zijn met het ontdekken wie ze zijn en welke waarden ze hebben; ook docenten zijn daar zelf continu mee bezig. Om vervolgens te ontdekken welke waarden echt bij hen zelf horen, en welke waarden bij anderen zoals ouders, vrienden, burens. En durf je vervolgens een keuze te maken die past bij je eigen waarden? En ben je bewust van de consequenties van je keuzen voor thema's als dierwaardigheid, milieu, gezondheid, leefomgeving, etc. Zo zijn ook onze docenten steeds meer bezig om ook naar zichzelf te kijken en naar hun eigen rol in het transitieproces. De rode draad voor alle leerkrachten, onderwijzers, docenten is dat we allemaal bezig zijn met de ontwikkeling van jonge mensen en dat we dat zo goed mogelijk willen doen. Ook door er zo vroeg mogelijk al mee te beginnen.

*Er wordt globaal bekeken vanuit welke vormen van onderwijs de aanwezigen zijn. Dit blijkt divers te zijn: van basisonderwijs tot universiteit, maar ook trainers en begeleiders van transitieprocessen en gezonde voeding. Belangrijk dus om ook deze groep aan te laten sluiten bij Caring Teachers.

Er wordt vervolgens een sheet besproken over de thema's die mogelijk passen bij de verschillende onderwijsvormen vanaf basisonderwijs tot aan wetenschappelijk onderwijs. Thema's zijn persoonlijke waarden, dierwaardigheid, milieu en biodiversiteit, gezond en vitaal voedsel, burger en consument, wet en regelgeving, verdienmodellen, transities in voedselsystemen, natuurinclusieve kringlooplandbouw, en internationaal. Verdienmodellen zijn wellicht minder passend voor basisonderwijs en meer voor Beroeps- en wetenschappelijk onderwijs? Zo ontstaat er een discussie over de vraag of het thema Burger en Consument eigenlijk niet bij alle onderwijsvormen aan bod zouden moeten komen; bij voorkeur dus wel. Vanuit systemisch denken hebben keuzes bij een transitie altijd ergens invloed op. Belangrijk om te realiseren.

Vragen die vanuit de zaal komen n.a.v. hetgeen verteld wordt:

-Is er vanuit bestuur /leiding van Aeres ruimte om te werken naar transitie? Dat zijn we op alle faculteiten en in alle jaargangen volop aan het doen. Alleen is dat niet altijd heel zichtbaar.

-Voor Caring Teachers: hoe gaan we ons verenigen? Gaan we vanuit thema's werken of vanuit leeftijdsgroepen/soort onderwijs?

Antwoorden: werk overkoepelend qua leeftijd en werk vooral samen. (NB: het kwam slechts beknopt aan bod)

Ga naar de plek waar voedsel verbouwd wordt.

Daarna opsplitsing in twee groepen

Groep 1: Onderwijs (Hier heb ik bij gezeten)

Groep 2: Onderzoek (niet gevolgd)

Groep Onderwijs

Deelnemers hebben eerst op post-its aangegeven op welke wijze er in het onderwijs aandacht besteed kan worden aan de thematiek van Caring Movement. (Deze post-its zijn op Flap-over geplakt en zijn bij Esther aanwezig, vermoed ik.)

Naar aanleiding van deze opmerkingen kwam er een enthousiast en uiteenlopend gesprek op gang. Enkele punten:

- Begin bij jezelf als leerkracht, jij bent het voorbeeld. Dit kan in de groep/klas maar ook in team, kantine, school etc.
- Vanuit ochtend-lezing van Joseph Poore werd duidelijk dat informatie geven cruciaal is. Ga uit van informatievoorziening en niet van overtuiging.
- Ga uit van ervaringsleren door dingen te doen met kinderen: koken, naar tuinders, schooltuin etc. etc.
- Vanuit Heerenboeren kwam de opmerking: het gaat niet alleen om eten en voedsel maar ook om de vraag hoe we als mens willen zijn en hoe we ons tot natuur verhouden. Daar is nu veel te weinig aandacht voor. Anders leren kijken naar de wereld om je heen.
- Maak als school een koppeling met duurzame ondernemers
- Het is belangrijk om als Caring Teachers ons met elkaar te verbinden en dit uit te wisselen.
- Ga vakken verbinden met aandachtsgebieden uit Caring Movement (vb. koppelen van wiskunde en duurzaamheid.) Bij wereldoriëntatie op PO gebeurt dit ook al vaak.
- Organiseer bijeenkomsten op een duurzaam bedrijf en werk vandaar uit verder.
- Er worden (zeker in PO al heel veel projecten georganiseerd) Maak er gebruik van en laat anderen zien wat er al is. "Ngo voor dieren" (sorry naam vergeten Barth Misset?) vraagt of er belangstelling voor info is vanuit hun.
- We kunnen op verschillende niveaus insteken: 1) uitwisselen van materialen en ideeën voor de praktijk van alledag 2) Uitwisselen met elkaar in meer algemene zin
- Zoek breder contact met beleidsniveaus en andere organisaties, directies, besturen. Ook zij kunnen voorbeeldgedrag laten zien.
- Onderwijs is niet altijd flexibel door allerlei regels en praktische zaken.
- Samen beginnen vanuit inspiratie.

Groep onderzoek en projecten

Caring Teachers willen een professionele groep opzetten die vanuit projectfinanciering en subsidies de organisatie en activiteiten willen opzetten. In deze groep werd gevraagd om aan te geven op welke manier dit het best geregeld zou kunnen worden, maar veel van de discussies gingen toch meer over onderwijsvormen en inhoud.

- gezamenlijke challenges MBO & HBO
- link leefstijl en gezondheid als 'dien' model (laat voedsel je medicijn zijn)
- onderzoekende houding: kleuters samen eten, PO boerderijschool, MBO projecten op boerderij en gastlessen, HBO stages, VO onderzoeksthema's uitwerken
- zoek bedrijf in je omgeving dat wil verduurzamen, onderzoek duurzaamheid van een aspect (product, dienst) en volgende stap
- interdisciplinaire projecten landbouw en techniek. Technologie voor biodiverse teeltsystemen, stevig voedselsysteem t.o. industriële langbouwziekte
- natuurwaardering door kennis en enthousiasme, IVN, KNNV, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten
- Hoe herstellen we de verbinding tussen jonge mensen en het land/voedselproductie (=concrete vraag You Future Food Movement UU)
- voeden van de verbeelding met geloofwaardige prototypes voor tussenstappen naar de gedroomde toekomst
- Natuur als basis voor bloemenranden
- onderzoek wat er de afgelopen 30 jaar is gebeurd op gebied van dierenwelzijn in beleid en wetgeving.
- in gesprek met politieke partijen
- index waarmee inzichtelijk wordt gemaakt welke vorderingen te maken om dierproefvrij te worden (ism universiteiten)
- onderwijs voor professionals ontwikkelen, bv beleidsmakers, CEO's, boeren, burgers
- Welke gevolgen hebben jouw keuzes op micro-, meso, en macroniveau in relatie tot landbouw en voedselsystemen
- bewustwording studenten dat basisgedacht bij iedereen (onbewust) aanwezig is. Geef andere focus mee bij zelfde onderzoeksonderwerp en leg daarna de resultaten naast elkaar.
- welk handelingsperspectief heb je als burger/consument
- bewustwording omgang met huisdieren en wilde dieren, wat is dierwaardig
- bewustwording productie voedsel
- holistische visie ontwikkelen in alle leeftijdsgroepen
- PO meer ruimte voor voedingsonderwijs, workshops
- verantwoordelijkheid voedselindustrie gezond voedsel te leveren, begin bij studenten, dat er intrinsieke motivatie en verantwoordelijkheidsgevoel ontstaat.
- samenwerking bedrijven en waterschap. Excursies, PWS, O&O
- leer leerlingen integraal denken
- bewustwording voedselkeuzes, af van idee dat 'lekkers' voor kinderen snoep is
- boerderijeducatie (bestaat)
- challenges, studenten zelf aan de slag: Technosia MBO, Jong Leren Eten
- Kruiwagen marsen organiseren
- Food System Governance, EU wetgeving, samenwerking diverse beleidsterreinen, belangengroepen, lobby-industrie

- faculteit diergeneeskunde: werken aan challenge based onderwijs gericht op dierenwelzijn
- MBO tussenjaar, werken met onderzoeksvraag in het werk
- faculteit diergeneeskunde: + bouwen van een Living Lab: wetenschappelijk onderbouwd (toekomst)perspectief
- faculteit diergeneeskunde: ervaringsgericht leren, op proefboerderij (de Tolakker), in bv demonstratieprojecten, hier mogen fouten gemaakt worden.

Van hier uit wordt er een structuur en aanpak gevormd om Caring Teachers en de geplande activiteiten vorm te gaan geven. Wordt vervolgd!